

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 23.02.2016 № 3-3

З В І Т

про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню

Київ 2016

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП.....	5
I. СТАН УРАХУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ КОЛЕГІЇ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ	6
II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НАДАННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ СУБВЕНЦІЇ	8
III. ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ КОШТІВ СУБВЕНЦІЇ У 2014 ТА 2015 РОКАХ.....	13
IV. СТАН ФІНАНСУВАННЯ, ПОВНОТА ОСВОЄННЯ, ЗАКОННІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЇ В ОКРЕМИХ ОБЛАСТЯХ У 2014 ТА 2015 РОКАХ	17
V. СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЇ У 2014 ТА 2015 РОКАХ	24
ВИСНОВКИ.....	27
ПРОПОЗИЦІЇ.....	31
ДОДАТКИ 1-3.....	33

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: стаття 98 Конституції України, статті 4, 7, 15 Закону України "Про Рахункову палату", План роботи Рахункової палати на I квартал 2016 року.

Предмет аудиту: кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування у 2014 році за КПКВК 2761520; кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню та/або іншим підприємствам централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають населенню послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, опалення та постачання гарячої води тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування у 2015 році за КПКВК 2761520 (далі – **субвенція на погашення різниці в тарифах**). Нормативно-правові і розпорядчі акти та інші документи, які регламентують питання надання та використання, механізм управління і контролю за витрачанням субвенції у 2014 та 2015 роках; статистична, фінансова, інша звітність, інформація про стан надання та використання субвенції; розрахунки щодо визначення потреби в цих коштах.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо правильності визначення та розподілу, своєчасності і повноти перерахування, законності та ефективності використання коштів субвенції її розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів за видатками місцевих бюджетів, законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень учасниками бюджетного процесу, стану внутрішнього контролю розпорядників коштів субвенції.

Об'єкти аудиту: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; департаменти фінансів Київської, Миколаївської, Рівненської та Харківської обласних державних адміністрацій, департамент житлово-комунального господарства і паливно-енергетичного комплексу Київської обласної державної адміністрації, управління житлово-комунального господарства Миколаївської обласної держадміністрації, департамент житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради, департамент житлово-комунального господарства, енергетики та енергоефективності Рівненської обласної державної адміністрації, департамент житлово-комунального господарства та розвитку

інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації, управління паливно-енергетичного комплексу Харківської обласної державної адміністрації; управління житлово-комунального господарства Рівненської міської ради; виконавчий комітет Боярської міської ради; головне управління Державної казначейської служби України у Харківській області, комунальні підприємства “Киево-Святошинська тепломережа” Київської обласної ради, “Харківводоканал”, “Миколаївводоканал”, “Миколаївоблтеплоенерго”, Товариство з обмеженою відповідальністю “Котельні лікарняного комплексу”, “Рівнетеплоенерго”.

Критерії оцінки використання коштів субвенції:

продуктивності – повнота та своєчасність погашення заборгованості перед підприємствами – надавачами комунальних послуг з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення за рахунок субвенції;

результативності – ступінь відповідності фактичного рівня відшкодування підприємствам – надавачам житлово-комунальних послуг різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення за рахунок субвенції запланованим показникам (обсягам); забезпечення розрахунків зазначених підприємств за енергоносії та якості надання ними послуг населенню;

економності – недопущення випадків відшкодування різниці в тарифах, до розрахунку якої включено непродуктивні витрати, а також штрафів і пені, нарахованих підприємствам за несвоєчасні розрахунки за енергоносії;

законності – дотримання законодавчих і нормативно-правових актів при прийнятті управлінських рішень уповноваженими органами в процесі планування, надання та використання коштів субвенції.

Критерії оцінки ефективності управління коштами субвенції:
обґрунтованість визначення потреби у коштах субвенції, їх розподілу, своєчасність відкриття асигнувань, повнота перерахування та використання коштів субвенції.

Критерії оцінки стану внутрішнього контролю об'єктів аудиту:
наявність та дієвість системи внутрішнього контролю об'єкта аудиту щодо забезпечення належною мірою досягнення запланованих результатів діяльності та ефективності функціонування системи управління.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: часові – 2014, 2015 роки, географічні – Київська, Миколаївська, Рівненська, Харківська області.

Термін проведення аудиту: грудень 2015 року – лютий 2016 року.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, розпорядчих актів та інших документів, що регулюють надання та використання субвенції; дослідження результатів та методів роботи об'єктів аудиту; аналіз статистичної, фінансової, управлінської та бухгалтерської звітності; проведення обстежень та опитувань; отримання відповідних інформацій та пояснень.

ВСТУП

Загальнодержавною програмою реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009–2014 роки¹ передбачено, зокрема, забезпечення беззбиткового функціонування підприємств житлово-комунального господарства, у тому числі через розроблення прозорого механізму формування цін і тарифів на продукцію та послуги підприємств, що проводять діяльність у житлово-комунальній сфері, а також перехід до економічно обґрунтованих цін і тарифів за користування житлом і комунальними послугами. Проте фактично це завдання і відповідні заходи залишилися нереалізованими.

У 2014–2015 роках центральними і рядом місцевих органів влади встановлювалися регульовані тарифи для населення, що були нижчими від рівня обґрунтованої собівартості надання відповідних послуг. За даними Мінрегіону, середній по Україні рівень собівартості надання послуг населенню відшкодувався відповідно до затвердженого тарифу у 2014 році з теплопостачання – на рівні 73,8 відс., з водопостачання – 78,9 відсотка. Це негативно позначилося на фінансовому стані і платіжній дисципліні підприємств – надавачів послуг.

Відповідно до законодавства у разі встановлення тарифів органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на рівні, нижчому від розміру економічно обґрунтованих витрат на виробництво відповідних послуг, вони зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між встановленим розміром тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво послуг за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Для відшкодування обсягів різниці в тарифах законами України про державний бюджет затверджувалася субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам, у т.ч. у 2014 році – **14,0 млрд грн** (з них у сумі 11,1 млрд грн – за рахунок випуску облігацій внутрішньої державної позики), у 2015 році – **5,6 млрд гривень**.

Моніторинг виконання зазначеної бюджетної програми у 2014 р. та 2015 р. свідчить про неповне освоєння коштів субвенції, невирішення низки проблемних питань, пов'язаних із відшкодуванням з державного бюджету різниці в тарифах відповідним надавачам житлово-комунальних послуг. Зокрема, щодо порушення прав і неповного відшкодування зазначеним підприємствам обсягів заборгованості з різниці в тарифах, їх накопичення і продовження дії непрозорого, недосконалого механізму використання коштів субвенції у частині проведення взаєморозрахунків (заліків), що й обумовило актуальність теми аудиту.

---

¹ Затверджена Законом України від 24.06.2009 № 1869-IV.

I. СТАН УРАХУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ КОЛЕГІЇ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ

За результатами попереднього аудиту використання субвенції (Звіт затверджено постановою Колегії Рахункової палати від 13.05.2014 № 10-2), зроблено висновок про недоцільність застосування надалі недосконалого механізму надання субвенції шляхом проведення взаємозаліків, неповного відшкодування за її рахунок обсягів заборгованості з різниці в тарифах та про необхідність виконання вимог Закону України "Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009–2014 роки" щодо забезпечення беззбиткової діяльності підприємств житлово-комунального господарства, розроблення прозорого механізму формування цін і тарифів на принципах переходу до їх економічно обгрунтованого рівня.

Про результати аудиту Рахункова палата поінформувала **Верховну Раду України** (лист від 10.06.2014 № 18-1220), **Кабінет Міністрів України** (лист від 10.06.2014 № 18-1221), **Міністерство фінансів України** (лист від 10.06.2014 № 18-1223) та **Вінницьку обласну державну адміністрацію** (лист від 10.06.2014 № 18-1224) і надала відповідні рекомендації. Висновок Колегії Рахункової палати за результатами аудиту (лист від 10.06.2014 № 18-1222) надіслано **Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України** для відповідного реагування.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету розглянув інформацію Рахункової палати та з урахуванням рекомендацій Колегії направив (лист від 19.06.2014 № 04-14/10-1048/рп) Мінрегіону інформацію Рахункової палати від 10.06.2014 № 18-1220 для належного реагування.

Прем'єр-міністр України Яценюк А.П. **доручив** (від 25.06.2014 № 21831/1/1-14) Віце-прем'єр-міністру України – Міністру регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Гройсману В.Б., Мінфіну (Шлапаку О.В.), Міненерговугілля (Продану Ю.В.), Мінекономрозвитку (Шереметі П.М.), НКРКП (Хівричу Ю.С.), керівникам місцевих органів виконавчої влади (обласних держадміністрацій за списком) розглянути результати аудиту, вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків та про результати поінформувати Рахункову палату.

Результати аналізу стану реалізації рекомендацій Колегії Рахункової палати і доручення Прем'єр-міністра України свідчать про сприйняття висновків за результатами аудиту і вжиття ряду заходів.

Мінрегіон листами від 26.06.2014 № 7/20-7644 та від 22.07.2014 № 7/20-8776 за розглядом результатів аудиту підтвердив висновок, що **причиною невикористання коштів субвенції у повному обсязі була відсутність у підприємств, що мали різницю в тарифах, заборгованості перед бюджетом.**

Вінницька обласна держадміністрація (лист від 07.07.2014 № 01.01-28/3621) поінформувала Рахункову палату про надання рекомендацій керівникам підприємств з відповідними структурними підрозділами місцевих

органів виконавчої влади щодо необхідності вжиття заходів реагування, коригування відповідних обсягів заборгованості за період 2012–2013 років. На реалізацію пропозицій Колегії Рахункової палати відповідно до вжитих заходів заборгованість з різниці в тарифах перед постачальниками теплової енергії "Вінницяміськтеплоенерго", "Вінницяоблтеплоенерго", "Бартеплокомуненерго" в обліку і обсяги фінансування зменшено на 3,7 млн гривень.

За поданням Мінрегіону Кабінетом Міністрів України вжито заходів для переходу до формування економічно обґрунтованих цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, **що відповідає пропозиції Колегії Рахункової палати.** Так, Законом України від 16.07.2015 № 626-VIII² внесено зміни до законів України "Про житлово-комунальні послуги", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про тепlopостачання", згідно з якими **не допускається з 1 січня 2016 року встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги нижче розміру економічно обґрунтованих витрат** на їх виробництво, а також тарифів на теплову енергію нижче розміру економічно обґрунтованих витрат на її виробництво, транспортування та постачання.

Водночас окремі рекомендації Колегії Рахункової палати не були належним чином реалізовані.

Протягом 2014–2015 років і до цього часу не запроваджено бухгалтерського обліку і звітності щодо обсягів заборгованості з різниці в тарифах на підприємствах – виробниках (виконавцях) житлово-комунальних послуг, та звітності державного і місцевих бюджетів про обсяги заборгованості з різниці в тарифах і стану її погашення.

Довідково. Мінфін (лист від 26.06.2014 № 31-06330-01/6-13/16269) зазначив, що відображення управлінської звітності вказаних підприємств щодо обсягу заборгованості з різниці у тарифах для населення у звітності державного та місцевих бюджетів не відповідає положенням ст. 48 Бюджетного кодексу України, згідно з якою зобов'язання, взяті учасником бюджетного процесу без відповідних бюджетних асигнувань, не вважаються бюджетними зобов'язаннями. Однак ця позиція не кореспондується з вимогами законодавства щодо обов'язкового повного відшкодування такої заборгованості з різниці в тарифах.

У державному бюджеті на 2014 р. та 2015 р. не передбачено необхідних обсягів субвенції для повного погашення усім підприємствам – надавачам житлово-комунальних послуг заборгованості з різниці в тарифах.

Отже, неврахування відповідних рекомендацій Колегії Рахункової палати зумовило продовження дії у 2014, 2015 роках недосконалого механізму часткового обліку обсягів заборгованості, планування та проведення безготівкових взаєморозрахунків за рахунок субвенції, що призвело до неповного відшкодування усім відповідним підприємствам обсягів заборгованості з різниці в тарифах, несправедливого розподілу коштів субвенції.

² "Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг".

II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НАДАнням ТА ВИКОРИСТАННЯМ СУБВЕНЦІЇ

У зв'язку з прийняттям 21.06.2012 Закону України «Про ціни і ціноутворення» № 5007-VI (далі – Закон № 5007) до Господарського кодексу України внесено зміни, відповідно до яких суб'єкти господарювання використовують у своїй діяльності вільні та державні регульовані ціни (ч. 3 ст. 189). Державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку. Державне регулювання цін здійснюється згідно із Законом України „Про ціни і ціноутворення” (стаття 191).

Статтею 12 Закону № 5007 встановлено, що державні регульовані ціни запроваджуються на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку. Державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів (стаття 15 Закону № 5007). Аналогічні положення містяться в Законі України від 24.06.2004 № 1875 „Про житлово-комунальні послуги” (далі – Закон № 1875)³.

Законом України від 02.06.2005 № 2633 «Про теплопостачання» (із змінами і доповненнями, далі – Закон № 2633)⁴ також встановлено, що тарифи на теплову енергію повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії (частина 1 статті 20). Законом України від 09.07.2010 № 2479 „Про державне регулювання у сфері комунальних послуг”⁵ (із змінами і доповненнями, далі – Закон № 2479)⁶ встановлено, що тарифи на комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих планованих витрат на їх виробництво з урахуванням планованого прибутку (частина 2 статті 10). Встановлення тарифів на комунальні послуги, нижчих за

---

³ Тут і далі застосовано положення Закону № 1875 у редакції Закону України від 10.04.2014 № 1198 „Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення розрахунків за енергоносіями”, який набрав чинності 26.04.2014 (далі – Закон № 1198).

⁴ Тут і далі застосовано положення Закону № 2633 у редакції Закону № 1198, який набрав чинності 26.04.2014.

⁵ Назва у редакції Закону України від 07.07.2011 № 3610.

⁶ Тут і далі застосовано положення Закону № 2479 у редакції Закону № 1198, який набрав чинності 26.04.2014.

розмір економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво, без відповідного відшкодування не допускається і може бути оскаржено в суді (частина 4 статті 10).

Законом України від 16.07.2015 № 626 „Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг” внесено зміни до Законів № 1875, № 2633, № 2479. Відповідно до пункту 2 розділу II „Прикінцеві положення” Закону № 626 **Кабінету Міністрів України**, зокрема, необхідно до **1 липня 2017 року вжити заходів щодо відшкодування в повному обсязі різниці в тарифах** на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості зазначених послуг тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи органом місцевого самоврядування до **1 січня 2016 року**.

Довідково. Зазначеним Законом України від 16.07.2015 № 626-VIII внесено зміни, зокрема до частини 4 статті 10 Закону України “Про державне регулювання у сфері комунальних послуг”, та визначено, що встановлення тарифів на комунальні послуги, нижчих за розмір економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво, не допускається і може бути оскаржено в суді.

Отже, законами України у сфері комунальних послуг встановлено, що тарифи повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання житлово-комунальних послуг. У разі встановлення тарифів державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування на рівні, нижчому від розміру економічно обґрунтованих витрат на виробництво відповідних послуг, вони зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між встановленим розміром тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво послуг за рахунок коштів відповідних бюджетів.

З 1 січня 2016 року не допускається встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, теплову енергію нижче розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво, транспортування та постачання. Кабінет Міністрів України має вжити до 01.07.2017 заходів щодо відшкодування в повному обсязі різниці в тарифах на зазначені послуги, яка виникла до 01.01.2016 року. Ця норма також вимагає реалізації пропозицій Колегії Рахункової палати щодо запровадження бухгалтерського обліку і звітності щодо фактичних обсягів заборгованості з різниці в тарифах.

- Законом України від 16.01.2014 № 719 „Про Державний бюджет України на 2014 рік” (далі – Закон № 719) Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України затверджено бюджетні призначення за КПКВК 2761520 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам **на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення**, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та

водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування”, у сумі 6,7 млрд гривень⁷.

Законом України від 31.07.2014 № 1622 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” (далі – Закон № 1622) встановлено, що джерелами формування спеціального фонду у 2014 році визначені, зокрема, надходження (згідно з пунктом 2 статті 16 Закону № 719) від випуску облігацій внутрішньої державної позики у сумі 11,1 млрд грн із зарахуванням отриманих коштів до спеціального фонду державного бюджету і спрямуванням на субвенцію для проведення розрахунків за природний газ з публічним акціонерним товариством „Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України” та компенсації різниці в тарифах на виробництво теплової енергії для населення на теплогенеруючих установках з використанням будь-яких видів палива та енергії за винятком природного газу у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з відповідним коригуванням показників фінансування і видатків державного бюджету та граничного обсягу державного боргу.

З урахуванням змін, внесених протягом **2014 року**, бюджетні призначення субвенції із спеціального фонду держбюджету Мінрегіону затверджені у **загальній сумі 14,0 млрд гривень**.

Законом України від 02.03.2015 № 217 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2015 рік”⁸ за КПКВК 2761520 Мінрегіону затверджені бюджетні призначення – субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам **на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення**, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню та/або іншим підприємствам централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають населенню послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, яка виникла у зв’язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, опалення та постачання гарячої води тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування, у сумі 2,9 млрд грн (за спеціальним фондом).

Законом України від 17.09.2015 № 704 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2015 рік”⁹ (далі – Закон № 704) обсяг бюджетних призначень субвенції за спеціальним фондом зменшено до 800,0 млн грн і затверджено бюджетні призначення за загальним фондом у сумі 4,8 млрд гривень.

З урахуванням змін, внесених протягом **2015 року**, бюджетні призначення субвенції затверджені Мінрегіону у **загальній сумі 5,6 млрд грн**, з них: за

⁷ З урахуванням надходження від випуску облігацій внутрішньої державної позики у сумі 3,8 млрд грн із зарахуванням отриманих коштів до спеціального фонду державного бюджету і спрямуванням на субвенцію.

⁸ Набрав чинності 13.03.2015.

⁹ Набрав чинності 03.10.2015.

загальним фондом 4,8 млрд грн, за спеціальним фондом 800,0 млн гривень.

В той же час додатки № 7 до Законів України про державний бюджет на 2014 рік та на 2015 рік не містять розподілу коштів субвенції між місцевими бюджетами, що не узгоджується з вимогами статті 97 Бюджетного кодексу.

Таким чином, законами України про державний бюджет на 2014 та на 2015 рік передбачено спрямування субвенції на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для населення.

Кабінетом Міністрів України постановами від 29.01.2014 № 30 (далі – Порядок № 30) та від 04.06.2015 № 375 (далі – Порядок № 375), зі змінами, затверджено відповідні порядки та умови надання у 2014 році¹⁰ та у 2015 році¹¹ субвенції (основний розробник – Мінрегіон). Згідно з пунктами 1 Порядку № 30 та Порядку № 375 субвенція надається з державного бюджету місцевим бюджетам згідно з розподілом, наведеним у додатках 1 до зазначених порядків. Пунктами 2 згаданих порядків визначено, що **головним розпорядником коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінрегіон.**

Положення Порядку № 30 та Порядку № 375 визначають аналогічні механізми надання субвенції та відповідні повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Відповідно до п. 2 Порядку № 375 перерахування субвенції здійснюється на суму заборгованості, що утворилася на початок місяця, в якому проводяться розрахунки, і не погашена на дату укладення договору про організацію взаєморозрахунків.

Підставою для проведення розрахунків з погашення заборгованості, згідно з пунктом 3 Порядку № 375, є **договір про організацію взаєморозрахунків**, який укладається відповідними підприємствами, що виробляли, транспортували та постачали теплову енергію, послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води, централізованого

---

¹⁰ Порядок та умови надання у 2014 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування.

¹¹ Порядок та умови надання у 2015 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню та/або іншим підприємствам централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають населенню послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, опалення та постачання гарячої води тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування.

водопостачання і водовідведення населенню (далі – надавачі послуг), та іншими учасниками розрахунків з погашення заборгованості (далі – учасники розрахунків).

Порядком № 375 (п. 8) визначено перелік документів (у тому числі договір про організацію взаєморозрахунків), які учасники розрахунків подають до місцевого фінансового органу. Місцеві фінансові органи узагальнюють подані учасниками розрахунків документи та надсилають щомісяця до 5 і 20 числа структурним підрозділам з питань фінансів обласних, Київської міської держадміністрацій договори про організацію взаєморозрахунків і реєстри цих договорів для формування та подання щомісяця до 7 і 22 числа Мінрегіону зведеного реєстру таких договорів разом з їх копіями, а Казначейству і його територіальним органам, в яких відкриті рахунки учасників розрахунків, – договори про організацію взаєморозрахунків (п. 9 Порядку № 375).

Відповідно до пункту 10 Порядку № 375 **Казначейство перевіряє договори** про організацію взаєморозрахунків та **подає щомісяця до 9 і 24 числа Мінфіну та Мінрегіону інформацію** про обсяг заборгованості. **Мінрегіон узагальнює** подані відповідно до умов пункту 9 цього Порядку документи, **формує узагальнений реєстр** договорів про організацію взаєморозрахунків та **подає його щомісяця до 10 і 25 числа Мінфіну**. **Мінфін** на підставі інформації, поданої Казначейством, та узагальненого реєстру договорів про організацію взаєморозрахунків, поданого Мінрегіоном, **приймає рішення про перерахування субвенції** згідно з розподілом, **що доводиться до відома Казначейства**, яке перераховує субвенцію. Схема проведення взаєморозрахунків за коштами субвенції у 2015 році наведена у додатку 1 до Звіту.

У відповідних додатках до порядків № 30 та № 375 затверджено форму примірного договору про організацію взаєморозрахунків, у підрозділі “інші умови” якого зазначено, що “**договір є дійсним у разі здійснення відповідного фінансування**”.

Довідково. Фактично, підприємства, які надають житлово-комунальні послуги населенню, не ведуть бухгалтерського обліку і звітності щодо обсягів заборгованості з різниці в тарифах. Різниця в тарифах з надання послуг окремо населенню не може відобразитися і фактично не обліковується їх надавачами у періоді фактичного надання таких послуг як збитки (за дебетом рахунку 79 «Фінансові результати»), так як відповідно до Інструкції про застосування Планів рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Мінфіну від 30.11.1999 № 291 (відповідно до п. 16, 19 П(С)БО 16 «Доходи»), цільове фінансування не визнається доходом доти, поки не існує підтвердження того, що воно буде отримане та підприємство виконає умови щодо такого фінансування; цільове фінансування для компенсації витрат (збитків), яких зазнало підприємство, визнається дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу.

На відміну від Порядку № 30 у Порядку № 375 Кабінет Міністрів України затвердив норму (п. 5), що обсяг заборгованості з різниці в тарифах обліковується щомісяця. Однак не визначено, про який саме облік йдеться: бухгалтерський чи внутрішньогосподарський (управлінський).

Отже, Порядками № 30 та № 375 у цілому врегульовано механізм та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, визначено порядок узгодження заборгованості з різниці в тарифах, учасників розрахунків, повноваження Мінрегіону, Мінфіну, Казначейства, місцевих фінансових органів. Установлено, що підставою для проведення розрахунків з погашення заборгованості з різниці в тарифах є договір про організацію взаєморозрахунків, який укладається підприємствами з іншими учасниками розрахунків.

Водночас, встановлення в порядках № 30 та № 375 норми щодо обов'язкової умови участі у проведенні взаєморозрахунків наявності у підприємств – надавачів послуг кредиторської заборгованості за енергоносії (у тому числі спожиті для надання житлово-комунальних послуг населенню) або перед бюджетом зі сплати відповідних податкових платежів обмежує права тих підприємств, які не мають такої заборгованості на одержання коштів субвенції.

Законодавче непередбачення і відсутність на державному та місцевому рівні достовірних, обґрунтованих, належним чином підтверджених даних щодо фактичних обсягів заборгованості з різниці в тарифах, які мають відшкодуватися за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, створює умови щодо необґрунтованого планування, несправедливого розподілу обсягів субвенції, неповного відшкодування цієї різниці підприємствам.

Законом України про Державний бюджет України на 2016 рік бюджетну програму з надання субвенції на поточний бюджетний рік не передбачено, що створює ризики невиконання норми Закону України від 16.07.2015 № 626 „Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг”, яким Кабінету Міністрів України необхідно до 1 липня 2017 року вжити заходів щодо відшкодування в повному обсязі зазначеної різниці в тарифах, яка утворилася до 1 січня 2016 року.

ІІІ. ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ КОШТІВ СУБВЕНЦІЇ У 2014 ТА 2015 РОКАХ

Результати аудиту показали, що Мінрегіоном при наданні інформації Мінфіну щодо поточних та капітальних видатків загального фонду на 2014 рік за бюджетними програмами та субвенціями (лист від 24.07.2013 № 7/7-11477 за підписом Заступника Міністра – керівника апарату А.Л. Білоусова), проектний обсяг субвенції за КПКВК 2761520 визначено в додатку¹² у розмірі 8 556,5 млн гривень. Розрахунки, обґрунтування цієї потреби у коштах не надавалися. З урахуванням змін, внесених у Закон України "Про Державний бюджет України на 2014 рік", розписом державного бюджету на 2014 рік за КПКВК 2761520 передбачено субвенцію в загальному обсязі **14 017,7 млн грн** (на 5461,2 млн грн більше від потреби, визначеної Мінрегіоном).

---

¹² Додаток 1 "Розрахунки щодо поточних видатків та надання кредитів спеціального фонду на 2014 рік" за підписом директора фінансового департаменту А.В. Касіяника.

Довідково. При плануванні та складанні пропозицій щодо розподілу коштів субвенції на 2014 та 2015 роки Мінрегіон використовував дані структурних підрозділів з питань житлово-комунального господарства обласних держадміністрацій (одержувалися на підставі відповідних листів – запитів Мінрегіону), що формувалися шляхом узагальнення наявних даних про обсяги заборгованості з різниці в тарифах по тих підприємствах, які надали відповідну інформацію. При цьому дані відомчої звітності (затвердженої наказом Мінрегіону “Про моніторинг стану реформування житлово-комунального господарства у 2012-2015 роках” від 16.12.2011 № 350 із змінами), форми якої передбачають у тому числі інформацію¹³ про рівень відшкодування собівартості тарифом, різницю в тарифах (розрахунково), Мінрегіоном не використовувалися. Причиною цього (за даними Мінрегіону) є неповна інформація, оскільки вона надається лише частиною відповідних підприємств, а низка підприємств відмовилися надавати такі дані через відсутність реєстрації зазначеного наказу Мінрегіону у Міністерстві юстиції.

Розподіл коштів субвенції між бюджетами адміністративно-територіальних одиниць у 2014 році затверджено Урядом за пропозиціями Мінрегіону на суму 6 700 млн грн (додаток 1 до Порядку № 30 (без змін)).

Протягом 2014 року до первинно здійсненого Кабінетом Міністрів України розподілу у сумі **6 700 млн грн** внесено низку змін¹⁴ у частині збільшення обсягу субвенції з урахуванням додаткових обсягів і джерел фінансування, перерозподілу її між бюджетами адміністративно-територіальних одиниць, у результаті загальний обсяг розподіленої субвенції збільшено до **14 017,7 млн грн, тобто у понад 2 рази.**

Погодження Мінрегіоном розподілу субвенції (у тому числі, з урахуванням збільшення її обсягів) між адміністративно–територіальними одиницями з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету здійснювалось у 2014 році шляхом прийняття відповідних рішень Комітетом і надання Мінрегіону листів-погоджень. Постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2014 № 268 зокрема у зв’язку з анексією півострова Крим було знято асигнування з АР Крим та м. Севастополь (у сумі 118 111,6 тис грн) та з Закарпатської ОДА за її зверненням (у сумі 348,2 тис грн), які розподілені між іншими регіонами за пропорційною схемою.

Довідково. За інформацією Мінрегіону, під час коригування зазначеного розподілу коштів зменшено обсяг видатків Закарпатській області через відсутність у теплопостачальних підприємств Закарпатської області, на момент такого розподілу, боргів за спожитий у 2014 році природний газ.

Розподіл субвенції на суму 14 017,7 млн грн між обласними бюджетами та бюджетом м. Києва затверджено постановою Уряду від 10.09.2014 № 451 "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 29.01.2014 № 30 і від 09.07.2014 № 293".

Довідково. Компенсація різниці в тарифах на виробництво теплової енергії, виробленої з використанням альтернативних видів палива з державного бюджету, визначена постановою Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 № 293 "Про

¹³ Збирається структурними підрозділами з питань ЖКГ облдержадміністрацій у відповідних підприємств, потім надсилається до державного підприємства “Розрахунковий центр послуг” для обробки, узагальнення та подання Мінрегіону.

¹⁴ Постановами Кабінету Міністрів України від 17.07.2014 № 268, від 10.09.2014 № 451, від 05.11.2014 № 638 та від 24.12.2014 № 711.

стимулювання заміщення природного газу у сфері постачання" (далі – Постанова № 293) з метою стимулювання переходу з природного газу на альтернативні види палива. Фактично, у 2014 році використання коштів субвенції на компенсацію зазначеної різниці в тарифах не проводилось через встановлення НКРЕКП середньозваженого тарифу на виробництво теплової енергії, який мав застосовуватися для визначення обсягу цієї компенсації лише наприкінці грудня 2014 року (постановою від 19.12.2014 № 907¹⁵ (оприлюднено 24.12.2014)).

За результатами аналізу встановлено, що затверджений за пропозиціями Мінрегіону загальний обсяг розподілених у 2014 році коштів субвенції у сумі 14 017,7 млн грн був на 357,8 млн грн більший порівняно з загальним обсягом заборгованості з різниці в тарифах станом на 01.01.2014 в сумі 13 659,9 млн гривень¹⁶.

У переважній кількості адміністративно-територіальних одиниць (18 областей та м. Київ) розподілений їм обсяг субвенції був на 3 167,0 млн грн більшим порівняно із заборгованістю з різниці в тарифах відповідних регіонів станом на 01.01.2014, а у 6 областях – менший на 2809,2 млн гривень. Так, за даними Мінрегіону, станом на 01.01.2014 обсяг заборгованості з різниці в тарифах по м. Києву становив 2633,3 млн грн, розподілено – 3821,3 млн грн, по Кіровоградській області – 116,7 млн грн, розподілено – 215,6 млн гривень. Водночас, при заборгованості з різниці в тарифах у Одеській області станом на 01.01.2014 у сумі 1211,6 млн грн, їй розподілено – 486,9 млн грн, у Івано-Франківській – 225,5 млн грн, розподілено – 150,7 млн грн, у Донецькій – 2635,8 млн грн, розподілено – 1262,0 млн грн, Луганській області – 1004,2 млн грн, розподілено – 575,9 млн гривень.

Отже, внесення протягом 2014 року низки змін і збільшення первинно затвердженого обсягу субвенції 6 700 млн грн у понад 2 рази, непропорційний розподіл її коштів між регіонами на загальну суму 14 017,7 млн грн свідчить про недосконалість механізму обліку, планування і використання субвенції.

2015 рік

На 2015 рік відповідно до листа Мінфіну від 04.07.2014 № 31-04110-09-5/17094 Мінрегіоном надавався¹⁷ бюджетний запит¹⁸ за КПКВК 2761520 із надання субвенції на погашення заборгованості з різниці в тарифах на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення на загальну суму 6 132,7 млн гривень. Метою виконання бюджетної програми у бюджетному запиті Мінрегіону визначено погашення заборгованості з різниці в тарифах підприємствам водопровідно-каналізаційного господарства. Зазначений обсяг

¹⁵"Про визначення середньозваженого тарифу на виробництво теплової енергії (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій і атомних електростанцій) з використанням природного газу для бюджетних установ та організацій, інших споживачів (крім населення)".

¹⁶ Без урахування бюджетів АР Крим та м. Севастополь, які виключені із зазначеного розподілу субвенції відповідно до внесених Кабінетом Міністрів України змін.

¹⁷ Лист Мінрегіону від 31.07.2014 № 7/7-9161 за підписом заступника Міністра – керівника апарату Г.М. Семчука.

¹⁸ Бюджетний запит за підписом заступника Міністра – керівника апарату Г.М. Семчука та директора фінансової служби А.В. Касіяника.

потреби у коштах субвенції розрахований Мінрегіоном на підставі даних структурних підрозділів з питань житлово-комунального господарства облдержадміністрацій стосовно заборгованості з різниці в тарифах на послуги з водопостачання та водовідведення станом на 01.01.2014 та поточної заборгованості за перше півріччя 2014 року. Обсяг потреби у коштах субвенції для погашення заборгованості з різниці в тарифах підприємствам теплокомуненерго (на теплову енергію, опалення, гаряче водопостачання) не визначався та у бюджетному запиті Мінрегіону на 2015 рік не враховувався.

Законом України від 28.12.2014 № 80-VIII "Про Державний бюджет України на 2015 рік" (із змінами від 02.03.2015 № 217-VIII) за спеціальним фондом за КПКВК 2761520 затверджена субвенція (за рахунок джерел, визначених пунктами 8 і 9 статті 11 цього Закону) в обсязі 2 900,0 млн грн (або 47,3 відс. обсягу, визначеного у бюджетному запиті Мінрегіону), при цьому визначено значно ширші напрями використання субвенції, ніж планувалися Мінрегіоном у бюджетному запиті. Зокрема, передбачено спрямування її на погашення заборгованості з різниці в тарифах не тільки на послуги з централізованого водопостачання, водовідведення, а й на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води.

Внесеними змінами до Закону України "Про Державний бюджет України на 2015 рік" (в редакції від 17.09.2015¹⁹) загальний обсяг субвенції збільшено до **5 600,0 млн грн** (в т.ч.: загальний фонд – 4 800,0 млн грн, спеціальний фонд – 800,0 млн грн), який на 532,7 млн грн менше визначеної Мінрегіоном у бюджетному запиті потреби у коштах субвенції (6 132,7 млн грн за напрямом централізоване водопостачання, водовідведення).

Аудитом встановлено, що Мінрегіоном пропозиції для розподілу субвенції у сумі 2,9 млрд грн на 2015 рік за адміністративно-територіальними одиницями сформовано: по 22 областях – 63,6 відс. обсягу загальної заборгованості з різниці в тарифах відповідної області (на теплову енергію та на послуги з централізованого водопостачання і водовідведення станом на 01.01.2015); по Донецькій області – 37,0 відс., Одеській області – 49,7 відс., а по м. Києву – **158,6 відсотка. Зазначене свідчить про низький ступінь обґрунтованості такого розподілу (м. Києву розподілено 333,7 млн грн при тому, що обсяг заборгованості з різниці в тарифах станом на 01.01.2015 за даними Мінрегіону становив 210,4 млн гривень).**

Вказаними пропозиціями Мінрегіону у додатку 1 до Порядку № 375 Кабінетом Міністрів України затверджено розподіл коштів субвенції в загальній сумі 2,9 млрд гривень. З урахуванням змін, внесених протягом 2015 року²⁰ до Порядку № 375, затверджено розподіл субвенції в загальній сумі **5 600,0 млн грн** (в т.ч. із спеціального фонду державного бюджету – 800,0 млн грн; із загального фонду державного бюджету – 4 800,0 млн гривень).

¹⁹ Закон України від 17.09.2015 № 704- VIII "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2015 рік".

²⁰ Із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 723, від 28.10.2015 № 913, від 02.12.2015 № 994, від 18.12.2015 № 1046.

Розподіл субвенції між адміністративно-територіальними одиницями (у тому числі, з урахуванням збільшення її обсягів) погоджувався Мінрегіоном з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.²¹

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 913 враховано додаткові джерела фінансування, збільшено обсяги субвенції за загальним фондом на 4,8 млрд грн та зменшено за спеціальним фондом до 800,0 млн грн і відповідно здійснено їх розподіл. Розподіл коштів субвенції здійснювався на підставі інформації, отриманої від обласних, Київської міської державних адміністрацій, пропорційно (у розмірі 80,8 відс.) наявної заборгованості з різниці в тарифах станом на 01.07.2015 з урахуванням затвердженого обсягу.

Постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2015 № 1046 здійснено розподіл коштів субвенції (за пропозицією Мінрегіону сформованою на підставі інформації від обласних, Київської міської державних адміністрацій) пропорційно наявної заборгованості з різниці в тарифах на 01.11.2015 з урахуванням інформації про обсяги можливих взаєморозрахунків згідно з Порядком № 375.

Отже, протягом 2014 року внаслідок недосконалого механізму обліку, планування і використання субвенції первинно затверджений розпис держбюджету за коштами субвенції збільшився з 6,7 млрд грн до 14 млрд грн, або у понад 2 рази. Аналогічно у 2015 році розпис державного бюджету збільшено з 2,9 млрд грн до 5,6 млрд грн, тобто у 2 рази.

При здійсненні (за пропозиціями Мінрегіону) розподілу (перерозподілу) обсягу субвенції між місцевими бюджетами основними критеріями були наявність заборгованості у підприємств – надавачів послуг за енергоносії та можливість вибудувати схему взаємозаліку, а не наявна заборгованість з різниці в тарифах, що не узгоджується з принципом справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства, визначеного Бюджетним кодексом України.

IV. СТАН ФІНАНСУВАННЯ, ПОВНОТА ОСВОЄННЯ, ЗАКОННІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЇ В ОКРЕМИХ ОБЛАСТЯХ У 2014 ТА 2015 РОКАХ

► Стан фінансування, повнота освоєння коштів у 2014 та 2015 роках

2014 рік

Аудитом, проведеним в Київській, Миколаївській, Рівненській, Харківській областях, встановлено, що прийняття рішення про розподіл коштів субвенції між підприємствами – надавачами послуг приймалось розпорядниками коштів на місцях відповідно до укладених договорів, сума яких у низці випадків була меншою від суми заборгованості з різниці в тарифах, узгодженої з ними територіальними комісіями. Однією з причин цього

²¹ Листи Комітету з питань бюджету Верховної Ради України: від 02.07.2015 № 04-13/10-191, від 26.11.2015 № 04-13/10-3296 (292611).

було прийняття відповідними комісіями рішень про узгодження з підприємствам загальної суми заборгованості з різниці в тарифах за відповідний період, визначення якої здійснюється незалежно від наявності у підприємства загальної суми заборгованості за енергоносії або перед бюджетом.

Так, аудитом, проведеним у Рівненській області, встановлено, що через повну або часткову відсутність кредиторської заборгованості за спожиті енергоносії перед НАК "Нафтогаз України", ПАТ "Рівнегаз", ПАТ "Рівнеобленерго", а також зобов'язань перед бюджетом за податковими платежами, 9 підприємств теплопостачання та водопровідно-каналізаційного господарства при узгодженому територіальними комісіями обсязі заборгованості з різниці в тарифах у сумі 162,7 млн грн **договори на проведення розрахунків не оформлювали та не підписували.** У Київській області з аналогічних причин при узгодженому обсязі заборгованості (станом на 01.10.2014) на суму 41,6 млн грн п'ять підприємств водопровідно-каналізаційного господарства (КГП "Мислін", КП ВКГ "Бориспільводоканал", Переяслав-Хмельницький "ВУКГ", КП "Обухівводоканал", КП "Кагарликводоканал") також не мали можливості укласти договори і провести взаєморозрахунки.

Аналогічно у Миколаївській області, обласною територіальною комісією з погашення заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу у 2014 році прийняті рішення щодо погодження обсягів заборгованості з різниці в тарифах 21 комунальному підприємству на загальну суму 253,2 млн грн, з яких лише 18 підприємств мали можливість укласти відповідні договори на суму 143,4 млн грн, а іншими підприємствами через відсутність відповідної заборгованості договори не укладалися. Зокрема, з КП "Теплопостачання та водо-каналізаційне господарство" м. Южноукраїнськ при узгодженому обсязі заборгованості на 13,3 млн грн договори не укладалися.

Отже, механізм проведення взаєморозрахунків, затверджений Порядком та умовами надання у 2014 році субвенції, передбачав надання субвенції виключно за наявності заборгованості надавачів послуг за спожиті енергоносії або перед бюджетом, що ставить у нерівні умови надавачів послуг, які такої заборгованості не мають.

Аналізом укладених договорів встановлено, що при проведенні взаєморозрахунків у 2014 році застосовувались переважно схеми, за якими комунальним підприємствам погашалась заборгованість з різниці в тарифах на теплову енергію, при цьому останнім учасником взаєморозрахунків в усіх договорах є НАК «Нафтогаз України». При цьому Казначейство перераховує наступному учаснику розрахунків кошти, які надійшли до спеціального фонду державного бюджету від продажу облігацій внутрішньої державної позики згідно з пунктом 2 статті 16 Закону України "Про Державний бюджет України на 2014 рік".

Листом від 08.02.2014 № 7/7-1590²² Мінрегіон делегував Державній казначейській службі України повноваження щодо складання розподілів

---

²² За підписом заступника Міністра – керівника апарату А.Л. Білоусова.

відкритих асигнувань у частині міжбюджетних трансфертів за КПКВК 2761520.

На виконання пункту 11 Порядку № 30 Мінрегіон отримував від Казначейства інформацію про обсяг заборгованості, що підлягає погашенню згідно з договорами про організацію взаєморозрахунків у 2014 році, формував узагальнені реєстри договорів та подавав їх до Мінфіну.

В ході проведення аудиту встановлено, що Мінрегіоном протягом 2014 року до Мінфіну надано 83 зведених реєстри договорів на загальну суму **12,5 млрд грн**, які за даними Казначейства профінансовано на **12,4 млрд грн** (за даними Мінрегіону, причиною ненадання Мінфіну зведених реєстрів договорів на весь затверджений обсяг фінансування за рахунок субвенції – 14 млрд грн є ненадання Мінрегіону місцевими органами влади зведених реєстрів на **1,5 млрд грн через неможливість укладання договорів для взаєморозрахунків відповідними підприємствами**).

Отже, Мінфіном у 2014 році не профінансовано договори на загальну суму 102,5 млн грн²³, з яких найбільший обсяг припадає на Донецьку – 46,7 млн грн та Харківську – 39,2 млн грн (договір з КП "Харківводоканал" на проведення розрахунків з погашення заборгованості за електроенергію) області.

Аналіз даних звітності Казначейства показав, що бюджетна програма з надання субвенції у 2014 році виконана на **88,6 відс.**; із передбаченого та затвердженого розписом державного бюджету загального обсягу субвенції 14,0 млрд грн фактично профінансовано та освоєно 12,4 млрд грн, **тобто недовиконання становить 1,6 млрд гривень**.

Освоєння передбачених розписом державного бюджету коштів субвенції від 91,1 відс. до 99,9 відс. досягли 16 адміністративно-територіальних одиниць, зокрема: Чернігівська (99,9 відс.), Київська (99,0 відс.), Хмельницька (98,5 відс.), Волинська та Дніпропетровська області (по 93,7 відсотків). Найнижчий рівень освоєння коштів субвенції у Луганській області – 39,2 відс. (із передбачених 575,97 млн грн надано договорів на суму 230,4 млн грн, що профінансовані на суму 225,6 млн грн) та Вінницькій області – 61,9 відс. (із передбачених 346,6 млн грн надано договорів на суму 214,7 млн грн, що профінансовані на суму 214,5 млн гривень).

За даними Мінрегіону, в ході проведення взаєморозрахунків у 2014 році на загальну суму 12 423,1 млн грн підприємствами – надавачами послуг погашено заборгованості за природний газ на 10791,3 млн грн (86,9 відс.), за електроенергію – 1003,7 млн грн (8,1 відс.) та за іншими зобов'язаннями – 628,2 млн грн (5,0 відс. загального профінансованого обсягу).

За даними Казначейства за рахунок джерел (податкових платежів), зазначених у пунктах 14-17 та 20 ст. 11 Закону України про держбюджет на 2014 рік, Мінрегіоном передано до Мінфіну узагальнених реєстрів договорів на суму 1694,5 млн грн, з яких профінансовано 1631,8 млн грн (96 відс.). За рахунок джерела (облігації внутрішньої державної позики), зазначеного у пункті 2 статті 16 Закону України про держбюджет на 2014 рік, Мінрегіоном

---

²³ Інформація щодо кількості непрофінансованих Мінфіном договорів в Мінрегіоні відсутня.

передано до Мінфіну узагальнених реєстрів договорів на суму 10,8 млрд грн, з яких профінансовано **10,7 млрд грн** (99,6 відсотка).

Станом на 01.01.2015 загальний обсяг заборгованості з різниці в тарифах за даними Мінрегіону становив **4 766,1 млн грн**, у т.ч. тепла енергія – 864,9 млн грн, водопостачання, водовідведення – 3 901,2 млн грн (дані Мінрегіону про орієнтовні обсяги заборгованості з різниці в тарифах та фактичні обсяги використання у 2014 році коштів субвенції на її погашення в розрізі адміністративно-територіальних одиниць наведені у додатку 2 до Звіту).

2015 рік

Листом від 16.04.2015 № 7/7-4297 Мінрегіон делегував Казначейству повноваження щодо складання розподілів відкритих асигнувань субвенції за КПКВК 2761520 (як і у 2014 році). На виконання пункту 10 Порядку № 375 Мінрегіон отримувал від Казначейства інформацію про обсяг заборгованості, що підлягає погашенню згідно з договорами про організацію взаєморозрахунків у 2015 році, формував узагальнені реєстри договорів та подавав їх до Мінфіну.

За результатами аудиту встановлено, що **протягом 2015 року** до Мінфіну надано 22 зведених реєстри договорів на загальну суму **5 026,3 млн грн** (в т.ч.: за рахунок джерел, зазначених у пунктах 8 і 9 статті 11 Закону України про держбюджет (спеціальний фонд – 739,9 млн грн, із загального фонду державного бюджету – 4 286,4 млн гривень).

Перший зведений реєстр договорів про організацію взаєморозрахунків за спеціальним фондом на адресу Мінфіну направлено листом Мінрегіону від 24.07.2015 № 7/10-8631. За даними Казначейства, асигнування субвенції із спеціального фонду почали надходити з липня 2015 року.

За загальним фондом перший реєстр договорів про організацію взаєморозрахунків до Мінфіну направлено листом Мінрегіону від 30.11.2015 № 7/10-14055. За даними Казначейства, асигнування субвенції із загального фонду почало здійснюватись з грудня 2015 року.

За даними Казначейства, протягом 2015 року профінансовано зазначених договорів на загальну суму **4 685,1 млн грн**, або 93,2 відс., не профінансовано переданих договорів на суму **341,2 млн гривень**.²⁴

Аналіз даних Казначейства свідчить, що за рахунок усіх джерел фінансування у повному обсязі профінансовано договори, передані до Мінфіну лише по 11-ти адміністративно-територіальних одиницях. Найнижчий рівень фінансування договорів по Полтавській (23,4 відс.), Черкаській (61,4 відс.), Рівненській (87,1 відс.) та Сумській (89,3 відс.) областях.

У цілому бюджетна програма з надання субвенції за загальним та спеціальним фондами державного бюджету в 2015 році виконана на 83,7 відсотка. Із передбачених та затверджених розписом державного бюджету коштів субвенції на загальну суму 5,6 млрд грн фактично

²⁴ Інформація щодо кількості непрофінансованих Мінфіном договорів в Мінрегіоні відсутня.

профінансовано за даними Казначейства 4,7 млрд грн, тобто бюджетну програму недовиконано на 0,9 млрд грн, або на 16,3 відсотка.

При цьому освоєння передбачених розписом державного бюджету коштів субвенції від 91,1 відс. до 99,9 відс. досягли 11 адміністративно-територіальних одиниць, зокрема: Чернігівська та Дніпропетровська області (99,9 відс.), Чернівецька та Кіровоградська області (99,7 відс.), Хмельницька (97,5 відсотка).

Найнижчий рівень освоєння коштів субвенції у Полтавській області – 21,7 відс. (із передбачених 349,0 млн грн надано договорів на суму 323,9 млн грн, що профінансовані на суму 75,9 млн грн), Рівненській області – 42,5 відс. (із передбачених 130 млн грн надано договорів на суму 63,4 млн грн, що профінансовані на суму 55,2 млн гривень. Аудитом, проведеним у Рівненській області, встановлено, що неможливість освоєння субвенції у затвердженому обсязі пов'язана з відсутністю у підприємств відповідної заборгованості та можливості застосування відповідних схем для проведення взаєморозрахунків, визначених Порядком № 375.

Довідково. Аудитом на відповідних підприємствах житлово-комунального господарства перевірено 4 областей встановлено, що відображення у бухгалтерському обліку дебіторської заборгованості з різниці в тарифах здійснювалось **виключно в момент одержання фактичного фінансування на суму отриманих коштів субвенції**. При цьому залишок дебіторської заборгованості з різниці в тарифах у бухгалтерському обліку і звітності відповідно до вимог П(С)БО 16 «Доходи» не відображається.

За результатами аудиту, здійсненого у Харківській області, встановлено низку фактів неможливості проведення рядом підприємств взаєморозрахунків за механізмом, встановленим Порядком № 375, на суму 261,2 млн гривень.

Так, за договором від 24.12.2015 на суму 4,1 млн грн з КП «Харківські теплові мережі» на проведення розрахунків з погашення заборгованості за електроенергію кошти з державного бюджету не надійшли. Шість договорів на суму 155,5 млн грн з КП «Харківські теплові мережі» та 3 договори на суму 47,7 млн грн з КП «Харківводоканал» на проведення розрахунків з погашення заборгованості за електроенергію, які 22.12.2015 передані на погодження в ДП «Енергоринок», фактично до кінця року не були погоджені і кошти субвенції не надходили. Кошти субвенції на суму 53,9 млн грн не були освоєні через відсутність схем взаєморозрахунків та неможливість укладання договорів між відповідними учасниками.

Листом від 15.01.2016 № 9-08/32-644 (за підписом Першого заступника Голови Державної казначейської служби України В.П. Дуди) Казначейство надало оперативну інформацію про обсяг перерахованих коштів субвенції та касових видатків у розрізі адміністративно-територіальних одиниць станом на 01.01.2016, відповідно до якої із загального фонду на 2015 рік за КПКВК 2761520 передбачено розписом **4,8 млрд грн**, фактичні видатки станом на 01.01.2016 становили **3,9 млрд грн** (82,2 відс. виконання розпису), касові видатки місцевих бюджетів – 3,9 млрд грн, відхилення від розпису – 0,9 млрд гривень.

Довідково. Дані щодо напрямів використання коштів субвенції у 2015 році (напрямів погашення заборгованості підприємствами – надавачами послуг) на момент проведення

аудиту в Мінрегіоні відсутні. Причиною цього, за даними Мінрегіону, є ненадання відповідної інформації Державною казначейською службою України.

Станом на 01.01.2016, за оперативними даними Мінрегіону, загальний обсяг заборгованості з різниці в тарифах становив **5725,0 млн грн** (дані Мінрегіону про орієнтовні обсяги заборгованості з різниці в тарифах та фактичні обсяги використання у 2015 році коштів субвенції на її погашення в розрізі адміністративно-територіальних одиниць наведені в додатку 3 до Звіту).

Отже, у цілому бюджетна програма з надання субвенції (за КПКВК 2761520) недовиконана у 2014 році на 1,6 млрд грн, або на 11,4 відс., у 2015 році – на 0,9 млрд грн, або на 16,3 відсотка. Основною причиною такого стану є законодавчо встановлена неможливість укладання рядом підприємств – надавачів послуг договорів за схемами, визначеними у Порядку № 30 і Порядку № 375, та неприйняття Мінфіном відповідних рішень щодо фінансування низки вже укладених договорів.

Унаслідок цього та через недостатній обсяг затверджених у державному бюджеті асигнувань станом на 01.01.2016 загальний обсяг заборгованості з різниці в тарифах, за даними Мінрегіону, збільшився на **958,9 млн грн** порівняно з таким обсягом на 01.01.2015 (4 766,1 млн грн) і досяг **5725,0 млн гривень**.

► **Законність, ефективність використання коштів субвенції в окремих областях у 2014 та 2015 роках**

Проведеним на місцях аудитом встановлено, що підприємствами – надавачами послуг з теплопостачання, водопостачання та водовідведення облік витрат у розрізі статей, що входять до складу **собівартості** зазначених послуг, вівся у 2014–2015 роках **без розподілу за категоріями споживачів, зокрема населення**. Як наслідок, за відсутності методики та роз'яснень щодо цього на центральному рівні, сума витрат на виробництво послуг для населення, необхідна для встановлення обсягу заборгованості з різниці в тарифах, **визначалася підприємствами розрахунково – пропорційно** обсягу відпущених населенню послуг, відображених у статистичній звітності²⁵. При цьому обсяги фактично спожитих населенням послуг є, здебільшого, також розрахунковими, оскільки **не всі споживачі послуг обладнані відповідними приладами обліку**.

● **У Київській області** за відсутності методики та (або) роз'яснень щодо визначення собівартості комунальних послуг, наданих безпосередньо населенню, а також належного контролю з боку обласної комісії з виконання завдань, пов'язаних із погашенням заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу (голова комісії – заступник голови Київської обласної державної адміністрації – Корбан О.Б.) та департаменту житлово-комунального господарства (директор департаменту, член Комісії Король Г.М.), у 2014–2015 роках окремими комунальними підприємствами – надавачами житлово-

²⁵ Зокрема форми звітності №1-с водопостачання, водовідведення, №1-водопровід, №1-каналізація, №1-тепло тощо.

комунальних послуг (КП "Калинівське ДПС", КП "Борщагівка", КП "Новосілки") при обрахунку витрат на виробництво послуг з теплопостачання, водопостачання та водовідведення для населення та визначенні обсягу заборгованості з різниці в тарифах не дотримано пропорційності щодо наданих населенню обсягів послуг загалом, внаслідок чого до відшкодування в окремих випадках включалися понаднормативні витрати, що призвело до необґрунтованого одержання субвенції на суму **1438,0** тис. гривень.

Так, за 2014 рік і 9 місяців 2015 року Комунальним підприємством "Калинівське ДПС" завищено розрахунки з різниці в тарифах в частині звичайних витрат діяльності на 656,7 тис грн (456,2 тис грн на послуги теплопостачання та 200,5 тис. грн на послуги з водопостачання і водовідведення), які були відшкодовані за рахунок коштів субвенції в повному обсязі; Комунальним підприємством "Борщагівка" завищено розрахункові обсяги наданих населенню послуг з теплопостачання у 2014 році на 61,6 тис. грн; Комунальним підприємством "Новосілки" Чабанівської селищної ради Києво-Святошинського району завищено розрахункові обсяги наданих населенню послуг (у 2014 році – з теплопостачання на 230,0 тис. грн, з водопостачання та водовідведення – на 201,7 тис. грн, за 9 місяців 2015 року з водопостачання та водовідведення – на 288,0 тис. гривень).

Крім того аудитом встановлено, що Комунальне підприємство "Боярське головне виробниче управління житлово-комунального господарства Боярської міської ради Києво-Святошинського району Київської області" (далі – КП "БГВУЖКГ") щоквартально складало розрахунки обсягу заборгованості за минулі роки з різниці в тарифах на послуги з теплопостачання, що надані населенню, погоджені виконавчим комітетом Боярської міської ради та підписані керівником і головним бухгалтером КП "БГВУЖКГ".

За даними вказаного розрахунку, станом на 01.01.2015 КП "БГВУЖКГ" отримало з бюджету субвенцію на відшкодування різниці в тарифах на теплопостачання **на 102,5 тис. грн більшу від різниці, що фактично існувала** станом на 01.01.2015 (різниця між фактичними витратами та фактичними нарахуваннями станом на 01.01.2015 становила 3 924,2 тис. грн, водночас на цю дату підприємство отримало кошти на відшкодування різниці в тарифах на суму 4 026,7 тис. гривень).

Довідково. Відповідно до пояснень КП "БГВУЖКГ" підприємство 18.12.2014 отримало компенсацію на різницю в тарифах з теплопостачання в сумі 264,5 тис. грн і у цей же день зазначену суму перерахувало НАК "Нафтогаз України" за спожитий природний газ. За підсумками 2014 року виявилось, що фактичні витрати нижчі (був затверджений новий вищий тариф), внаслідок чого і виникла переплата у сумі 102,5 гривень.

• У Харківській області визначені Порядками № 30 та № 375 документи, які подавали підприємства – надавачі послуг комісіям разом із розрахунком обсягу заборгованості з різниці в тарифах, не давали комісіям можливості на стадії прийняття рішення про відшкодування різниці в тарифах за рахунок субвенції зробити висновок про належну обґрунтованість таких розрахунків у частині визначення підприємствами фактичних витрат на відповідні послуги.

Як наслідок, допускалися факти необґрунтованого отримання окремими надавачами послуг субвенції на відшкодування понесених ними витрат усього на суму **1761,1** тис. гривень.

Так, у ході аудиту встановлено факт отримання ТОВ “Котельні лікарняного комплексу” (м. Харків) завищених обсягів субвенції за III квартал 2014 року в сумі **226,3** тис. гривень. У зазначений період теплова енергія для населення товариством не вироблялась та не постачалась. Разом з тим у розрахунок фактичної собівартості за III квартал 2014 року підприємством включено дані про споживання населенням теплової енергії у I та II квартали 2014 року – період, за який товариством вже було отримано субвенцію з різниці в тарифах.

Крім того, за I–III квартали 2015 року ТОВ “Котельні лікарняного комплексу” до Харківської обласної комісії з погашення заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу (голова комісії – перший заступник голови облдержадміністрації Бабаєв В.М.) подано розрахунки собівартості теплової енергії для населення з визначенням обсягів витрат на збут у сумі **1534,8 тис. грн**, які відшкодовано за рахунок субвенції у грудні 2015 року. Проте аудитом встановлено, що вказаний обсяг витрат на збут не підтверджується даними бухгалтерського обліку підприємства і фактично становив за 9 місяців 2015 року лише 0,5 тис. гривень.

Отже, за результатами аудиту встановлено, що за відсутності належного внутрішнього контролю з боку Київської, Харківської обласних держадміністрацій та відповідних обласних територіальних комісій з погашення заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу окремими підприємствами – надавачами житлово-комунальних послуг у цих регіонах допущено факти визначення обсягу заборгованості з різниці в тарифах з порушенням вимог Порядку № 30, Порядку № 375 та необґрунтованого завищення обсягу заборгованості з різниці в тарифах і його відшкодування за рахунок коштів субвенції на суму 3,3 млн гривень.

V. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЙ У 2014 ТА 2015 РОКАХ

Результати аудиту засвідчили, що спрямування місцевим бюджетам субвенції в 2014 році – **12,4 млрд грн** та у 2015 році – **4,7 млрд грн** дозволило лише частково погасити (на цю суму) заборгованість перед підприємствами тепло-, водопостачання та водовідведення з різниці в тарифах, а також зменшити таким підприємствам їх заборгованість перед енергопостачальними компаніями за енергоносії або податкову заборгованість перед бюджетом.

Визначення Законом України “Про Державний бюджет України на 2014 рік” **основним джерелом** формування субвенції надходжень від випуску облігацій внутрішньої державної позики у сумі **11,1 млрд грн**, а також затвердження відповідно до п. 2 постанови Кабінету Міністрів України від 29.01.2014 № 30 (із змінами) строку обігу зазначених облігацій до п’яти років з відсотковою ставкою доходу на рівні не вище 14,25 відс. річних вимагає

пошуку у середньостроковій перспективі додаткових джерел фінансування видатків на погашення основної суми боргу в обсязі 11 млрд грн, а також додаткових витрат державного бюджету на обслуговування боргових зобов'язань за облігаціями, за орієнтовними розрахунками аудиторів Рахункової палати на суму 7 млрд гривень.

Довідково. Профінансовано у 2014 році на надання субвенції з джерелом надходжень від випуску облігацій – 10,8 млрд грн x 14,25 відс. річних x 5 років.

Через недосконалість механізму надання субвенції, затвердження її в обсягах, які не забезпечують повного відшкодування собівартості послуг усіх відповідних підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення, погіршується фінансовий і технічний стан підприємств житлово-комунального господарства, що негативно впливає на якість надання послуг населенню.

За даними звітності Мінрегіону, збитки підприємств житлово-комунального господарства за результатами роботи за 11 місяців 2015 року зросли на 1,1 млрд грн (порівняно з 2014 роком – 3 млрд грн), або на 27 відс., і досягли **4,1 млрд гривень**.

У 2015 році **дещо збільшився рівень відшкодування середньої собівартості послуг** відповідно до затверджених тарифів для населення на тепло-, водопостачання та водовідведення. За даними Мінрегіону, у цілому по Україні середня собівартість надання послуг з **водопостачання** відшкодовувалася затвердженими тарифами на 2014 рік – на рівні 78,9 відс., за 9 місяців 2015 року – на рівні 87 відсотків. Середня собівартість надання послуг з **водовідведення** покривалася затвердженими тарифами у 2014 році на 69,7 відс., за 9 місяців 2015 року – 79,2 відсотка.

Середня собівартість надання послуг з **теплопостачання** відшкодовувалася затвердженими тарифами у 2014 році на 73,8 відс., за 9 місяців 2015 року – на 80,0 відсотків. Однією з основних причин непокриття середньої собівартості послуг відповідними тарифами є встановлення центральними і місцевими органами влади тарифів із суттєвим відхиленням від економічно обґрунтованого їх рівня, окремі з них не переглядалися протягом останніх 4-5 років, що призводило до збільшення навантаження на державний бюджет.

Довідково. Так, з 2011 року не переглядалися тарифи ДКП "Новосілки" Києво-Святошинського району Київської області, собівартість послуг з теплопостачання якого покривається тарифом лише на 51 відсоток. У результаті таким підприємствам, як Києво-Святошинська тепломережа та ДКП "Новосілки", за одиницю відпущеного тепла (1 Гкал) сплачена коштом субвенції різниця в тарифах є найбільшою з усіх підприємств області і становить 414,0 грн та 305,0 грн відповідно.

Водночас невчасні та не у повному обсязі проведені розрахунки з погашення різниці в тарифах за рахунок коштів субвенції призводять до невчасної сплати за спожитий газ газопостачальним суб'єктам господарювання, створюють умови до погіршення фінансового стану комунальних підприємств, які надають послуги населенню з теплопостачання та гарячого водопостачання, водопостачання і водовідведення, у тому числі через сплату штрафів, пені, неустойок тощо. Зазначене створює ризики неможливості місцевих органів

самоврядування впливати на якісне і повне забезпечення населення житлово-комунальними послугами.

Зокрема, у зв'язку із непогашенням заборгованості з різниці в тарифах ТОВ «Рівнетеплоенерго» не розраховалося за спожитий ще у 2012 році природний газ на суму 82,5 млн грн, відтак несе додаткові втрати перед НАК «Нафтогаз України» з погашення нарахованої пені, штрафу (передбачені договором на постачання газу) трьох відсотків річних та інфляційних втрат за рішеннями судів, станом на 01.12.2015, додатково в сумі 19,1 млн гривень.

Довідково. З метою вирішення зазначених проблемних питань групою народних депутатів України за участю Мінрегіону розроблено законопроект “Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування суб’єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення” (реєстр. № 2706 від 22.04.2015), яким передбачається встановити мораторій на нарахування та стягнення неустойки (пені, штрафу) та інших фінансових санкцій енергопостачальними компаніями у разі несвоєчасного здійснення платежів за використаний природний газ і послуги з його транспортування та електричну енергію суб’єктам господарювання, для яких тариф на теплову енергію та послуги з централізованого водопостачання та водовідведення було встановлено нижче собівартості з урахуванням граничного рівня рентабельності та повністю не відшкодовані втрати та збитки внаслідок встановлення таких тарифів, а також не відшкодовані збитки внаслідок надання пільг з оплати за спожиту теплову енергію окремим категоріям споживачів до моменту отримання ними відшкодування втрат та збитків в установленому порядку.

За інформацією НАК "Нафтогаз України", одержаною Мінрегіоном, обсяги пені, штрафних і фінансових санкцій, нараховані на суми заборгованості за спожитий природний газ постачальникам комунальних послуг згідно з рішеннями судів, станом на січень 2016 року становлять **2,9 млрд гривень**.

Зокрема, відповідно до рішень судів за несвоєчасне здійснення розрахунків за природний газ нараховано штрафних санкцій станом на 01.01.2016 року КП ВМР «Вінницяміськтеплоенерго» у сумі 25,3 млн грн, КП ЖМР «Житомиртеплокомуненерго» – 42,3 млн грн, Концерну «Міські теплові мережі» м. Запоріжжя – 65,6 млн грн, ПАТ «Київенерго» – 168,9 млн грн, ЛМКП «Львівтеплоенерго» – 73,7 млн грн, КП «Харківські теплові мережі» – 101,9 млн гривень. Як наслідок, відповідні підприємства житлово-комунального господарства не мають належних фінансових можливостей для оновлення мереж тепло- і водопостачання (відсоток ветхих та аварійних мереж щороку зростає, що призводить до збільшення частки витрат на ремонти в структурі собівартості), а також до збільшення втрат при транспортуванні теплової енергії та води.

Довідково. Частка ветхих та аварійних мереж систем водопостачання за 2014 рік у **Рівненській області** становить у середньому 21 відсоток. В окремих містах обласного значення та районах вказаний показник значно вищий: у м. Дубно – 52 відс., у Дубровицькому районі – 70 відс., у Демидівському районі – 47 відсотків. Внаслідок зносу мереж виникають їх пориви, що призводить до втрат питної води в мережах.

У **Харківській області** частка ветхих та аварійних мереж, задіяних у процесі теплопостачання, становить 29,6 відс. загальної кількості теплових мереж, що призводить до збільшення втрат теплової енергії в них. Зокрема, по КП “ХТМ” частка ветхих та аварійних мереж становить 33,9 відс. загальної кількості теплових мереж підприємства. Крім цього, КП “ХТМ” експлуатується 31 відс. котлів з терміном експлуатації більше 20 років.

При цьому заборгованість відповідних підприємств – надавачів послуг водопостачання перед енергоринок за спожиту електроенергію станом на 01.01.2015 становила **4,2 млрд грн**, а підприємств теплопостачання за спожитий газ – **15,0 млрд гривень**.

Зниження якості житлово-комунальних послуг посилює невдоволення населення. За 11 місяців 2015 року до Департаменту житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської облдержадміністрації надійшло 807 звернень щодо одержання житлово-комунальних послуг неналежної якості та не в повному обсязі, а також відсутність опалення, водопостачання, водовідведення, про неправильне визначення тарифу на зазначені послуги, що на 42 відс. більше, ніж у цілому за 2014 рік.

Отже, надання місцевим бюджетам коштів субвенції у 2014 році – 12,4 млрд грн, у 2015 році – 4,7 млрд грн дозволило лише частково відповідним підприємствам – надавачам послуг з тепло-, водопостачання і водовідведення одержати відшкодування різниці в тарифах, погасити кредиторську заборгованість за енергоносії та податкову заборгованість. Зазначене є одним із факторів збитковості та важкого фінансового стану комунальних підприємств, зростання протяжності аварійних мереж тепло-, водопостачання та викликаних цим понаднормативних втрат.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерством фінансів України, місцевими органами виконавчої влади у 2014 та 2015 роках не забезпечено повною мірою досягнення мети надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за КПКВК 2761520 – погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення, постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для населення, яка виникла у зв'язку з невідповідністю їх фактичної вартості затвердженим тарифам (далі – субвенція).

1.1. Освоєння **12,4 млрд грн субвенції у 2014 році і 4,7 млрд грн у 2015 році** дало змогу погасити у зазначених обсягах заборгованість з різниці в тарифах перед значною частиною підприємств – надавачів послуг населенню з тепло-, водопостачання та водовідведення, а також зменшити цим підприємствам їх заборгованість перед енергопостачальними компаніями за енергоносії або податкову заборгованість перед бюджетом. Проте підприємствам – надавачам послуг, що не мали заборгованості перед енергоринок і бюджетом, погашення заборгованості всупереч вимогам законодавства не здійснювалося, що стало однією з причин зростання у 2015 році порівняно з попереднім роком збитковості підприємств житлово-комунального господарства України.

1.2. За переданими до Мінфіну реєстрами договорів про організацію взаєморозрахунків не погашено підприємствам узгодженої в установленому порядку заборгованості з різниці в тарифах у 2014 році – **102,5 млн грн**, у

2015 році – **341,2 млн гривень**. Водночас, за даними Мінрегіону, що є неповними, станом на 01.01.2016 рахується заборгованість з різниці в тарифах на суму **5,7 млрд гривень**.

Головні причини цього – недосконалість механізму погашення заборгованості з різниці в тарифах шляхом взаєморозрахунків, незабезпечення в повному обсязі підприємствами достовірності обсягу зазначеної заборгованості та недостатня обґрунтованість системи планування і розподілу коштів субвенції.

2. Нормативно-правове врегулювання окремих питань, пов'язаних з використанням у 2014, 2015 роках субвенції, було недосконалим, що не сприяло ефективному управлінню коштами державного бюджету.

2.1. Додатки № 7 до законів про державний бюджет на 2014 рік і на 2015 рік не містять розподілу коштів субвенції між місцевими бюджетами, що не узгоджується з вимогами статті 97 Бюджетного кодексу України. Як наслідок – недостатньо обґрунтований розподіл субвенції Кабінетом Міністрів України за пропозиціями Мінрегіону між регіонами і неповне виконання бюджетної програми за видатками.

2.2. Положення законів про державний бюджет на 2014 рік і на 2015 рік, а також порядків та умов надання субвенції у 2014 і 2015 роках не визначали періоду утворення та, відповідно, погашення заборгованості з різниці в тарифах, що дало можливість визначати підприємствам – надавачам послуг населенню такий період на власний розсуд, узгоджувати для погашення обсяги поточної заборгованості, які не враховувалися при плануванні обсягів субвенції на відповідний рік.

Водночас ці нормативні акти обмежували права підприємств – надавачів послуг щодо можливості укладання договорів, одержання субвенції для погашення заборгованості з різниці в тарифах, оскільки обов'язковою умовою участі у проведенні взаєморозрахунків було визначено наявність у цих підприємств кредиторської заборгованості за енергоносії або перед бюджетом зі сплати відповідних податкових платежів, що виключало можливість отримання коштів субвенції підприємствами, які не мали такої заборгованості.

2.3. У порушення вимог частини 5 статті 7 Бюджетного кодексу України Мінрегіон здійснював планування обсягів субвенції на 2014, 2015 роки за відсутності затвердженої методики. При цьому відсутність належного нормативно-правового регулювання порядку (механізму) повного обліку обсягів заборгованості з різниці в тарифах, невідображення її у бухгалтерському обліку відповідних підприємств призводить до відсутності повних, системних, об'єктивних даних про обсяги такої заборгованості, що унеможливує забезпечення обґрунтованого планування субвенції у державному бюджеті та, відповідно, справедливого і повного відшкодування цієї різниці підприємствам.

2.4. Кабінетом Міністрів України до липня 2015 року не було затверджене Положення про встановлення тарифів з відхиленням від економічно обґрунтованого рівня, затвердження якого передбачене частиною 3

статті 10 Закону України "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг". Як наслідок, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування застосовували власні методики, критерії та підходи до визначення таких відхилень і відповідних втрат надавачів послуг.

3. Система планування і розподілу субвенції не була цілісною і не забезпечувала реалізацію принципу справедливості і неупередженості розподілу суспільного багатства, визначеного Бюджетним кодексом України.

Кабінет Міністрів України, здійснюючи (за пропозиціями Мінрегіону) розподіл (перерозподіл) субвенції між місцевими бюджетами у 2014 і 2015 роках, керувався такими критеріями, як наявність заборгованості за енергоносії або перед бюджетом і можливість вибудувати схему взаєморозрахунку, а не погасити заборгованість з різниці в тарифах.

У результаті при заборгованості з різниці в тарифах по м. Києву станом на 01.01.2014, за даними Мінрегіону, 2633,3 млн грн столиці розподілено 3821,3 млн грн субвенції, Кіровоградській області при заборгованості 116,7 млн грн – 215,6 млн грн, водночас Одеській області при заборгованості 1211,6 млн грн розподілено 486,9 млн гривень.

4. Бюджетна програма з надання субвенції недовиконана у 2014 році проти затверджених бюджетних призначень на 11,4 відс. (на 1,6 млрд грн), у 2015 році – на 16,3 відс. (на 0,9 млрд гривень).

Причини недовиконання – це недоліки у плануванні і розподілі субвенції, неможливість укладання низкою підприємств договорів за схемами, визначеними порядками та умовами надання у 2014 році і у 2015 році субвенції, затвердженими Кабінетом Міністрів України постановами від 29.01.2014 № 30 та від 04.06.2015 № 375 відповідно, неприйняття Мінфіном рішень щодо фінансування ряду вже укладених договорів. Отже, за даними Мінрегіону, станом на 01.01.2016 загальний обсяг заборгованості з різниці в тарифах збільшився на 958,9 млн грн порівняно з таким обсягом станом на 01.01.2015 і досяг **5725,0 млн гривень**.

Зокрема, аудитом, проведеним у Рівненській області, встановлено, що через повну або часткову відсутність кредиторської заборгованості за спожиті енергоносії перед НАК "Нафтогаз України", ПАТ "Рівнегаз", ПАТ "Рівнеобленерго", а також зобов'язань перед бюджетом за податковими платежами дев'ять підприємств теплопостачання та водопровідно-каналізаційного господарства при узгодженому територіальними комісіями обсязі заборгованості з різниці в тарифах у сумі 162,7 млн грн договори на проведення розрахунків не оформлювали та не підписували.

У Київській області з аналогічних причин при узгодженому обсязі заборгованості станом на 01.10.2014 у сумі 41,6 млн грн п'ять підприємств (КГП "Мислін", КП ВКГ "Бориспільводоканал", Переяслав-Хмельницький ВУКГ, КП "Обухівводоканал", КП "Кагарликводоканал") також не мали можливості укласти договори і провести взаєморозрахунки. У Миколаївській області обласною територіальною комісією у 2014 році прийняті рішення щодо

погодження 21 комунальному підприємству обсягів заборгованості з різниці в тарифах на суму 253,2 млн грн, з яких лише 18 підприємств змогли надалі укласти відповідні договори на 143,4 млн гривень.

5. Результати аудиту показали, що у 2014–2015 роках окремими підприємствами у Київській, Харківській областях за відсутності належного контролю з боку відповідних обласних держадміністрацій і територіальних комісій з погашення заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу допущено порушення вимог Порядку № 30 і Порядку № 375, що спричинило неправомірне відшкодування завищених обсягів заборгованості з різниці в тарифах за рахунок субвенції на суму 3,3 млн гривень.

Зокрема, комунальними підприємствами у Київській області (КП "Калинівське ДПС", КП "Борщагівка", КП "Новосілки") при здійсненні обрахунку обсягу витрат на виробництво послуг з тепlopостачання, водopостачання та водовідведення для населення не дотримано пропорційності у розрахунках щодо наданих населенню послуг у загальному їх обсязі і до обрахунку включено понаднормативні витрати. Як наслідок, необґрунтовано одержано **1438,0 тис. грн** субвенції.

Через проведення погашення заборгованості з різниці в тарифах авансом до закінчення бюджетного року і підвищення після цієї трансакції тарифу на тепlopостачання комунальне підприємство "Боярське головне виробниче управління житлово-комунального господарства" (Києво-Святошинський район) станом на 01.01.2015 зайво отримало з бюджету **102,5 тис. гривень**.

У Харківській області ТОВ "Котельні лікарняного комплексу" отримало завищені обсяги субвенції: у 2014 році – на **226,3 тис. грн** (у зв'язку з подвійним включенням до розрахунку даних про споживання населенням теплової енергії у I і II кварталі 2014 року); у 2015 році – на **1534,3 тис. грн** (через непідтвердження обсягу витрат на збут).

6. У Законі про державний бюджет на 2014 рік головним джерелом формування субвенції визначені надходження від випуску облігацій внутрішньої державної позики і надходження таких коштів до спецфонду в сумі **11 млрд грн, а у пункті 2 постанови Кабінету Міністрів України від 29.01.2014 № 30 (із змінами) встановлений строк обігу зазначених облігацій – до 5 років за відсотковою ставкою доходу на рівні не вище 14,25 відс. річних. У результаті обсяг державного внутрішнього боргу збільшився.**

Це обумовлює необхідність пошуку у 2014–2019 роках джерел фінансування для погашення основної суми боргу в обсязі 11 млрд грн та додаткових витрат на обслуговування боргових зобов'язань і виплату відсотків орієнтовно на суму **7 млрд гривень**.

7. Законом про державний бюджет на 2016 рік бюджетну програму з надання субвенції на погашення різниці в тарифах не передбачено, що не сприяє виконанню Закону України від 16.07.2015 № 626 "Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг".

Відповідно до норм цього Закону Кабінету Міністрів України необхідно до 01.07.2017 вжити заходів щодо відшкодування в повному обсязі заборгованості з різниці в тарифах, яка утворилася до 01.01.2016. Затримка з узгодженням і погашенням заборгованості погіршує фінансовий стан і підриває довіру підприємств – надавачів послуг до зобов'язань держави.

Зазначене обумовлює необхідність проведення верифікації заборгованості з різниці в тарифах, що обліковується в Мінрегіоні станом на 01.01.2016 у сумі 5,7 млрд грн, пошуку джерел фінансування, планування і затвердження в державному бюджеті асигнувань та запровадження удосконаленого механізму відшкодування підприємствам такої заборгованості.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати:

- доручити Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державній аудиторській службі України провести разом з обласними, Київською міською держадміністраціями верифікацію заборгованості з різниці в тарифах, яка утворилася і не відшкодована станом на 01.01.2016, і надати відповідну інформацію Кабінетові Міністрів України та Міністерству фінансів України;

- на виконання Закону України від 16.07.2015 № 626 "Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг" передбачити у державному бюджеті необхідні обсяги коштів для повного погашення усім підприємствам – надавачам послуг (незалежно від їх заборгованості перед енергоринком чи бюджетом) заборгованості з різниці в тарифах, яка утворилася до 01.01.2016.

2. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України з пропозиціями:

- вжити заходів щодо усунення недоліків, виявлених під час аудиту;
- забезпечити обґрунтоване формування пропозицій щодо необхідного обсягу коштів та їх розподілу між регіонами при плануванні коштів державного бюджету на погашення заборгованості з різниці в тарифах, що утворилася до 01.01.2016.

3. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати:

- Міністерству фінансів України з пропозиціями вжити спільно з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України заходів для удосконалення механізму планування необхідних обсягів коштів субвенції та вишукати джерела фінансування, які

забезпечать згідно з вимогами законодавства погашення в повному обсязі заборгованості з різниці в тарифах всім підприємствам – надавачам житлово-комунальних послуг населенню;

- Київській і Харківській обласним державним адміністраціям з пропозицією вжити заходів щодо повернення до державного бюджету необґрунтовано одержаних надавачами послуг коштів субвенції у сумі 1540,5 тис. грн і 1760,6 тис. грн відповідно.

4. Про результати аудиту поінформувати Верховну Раду України.

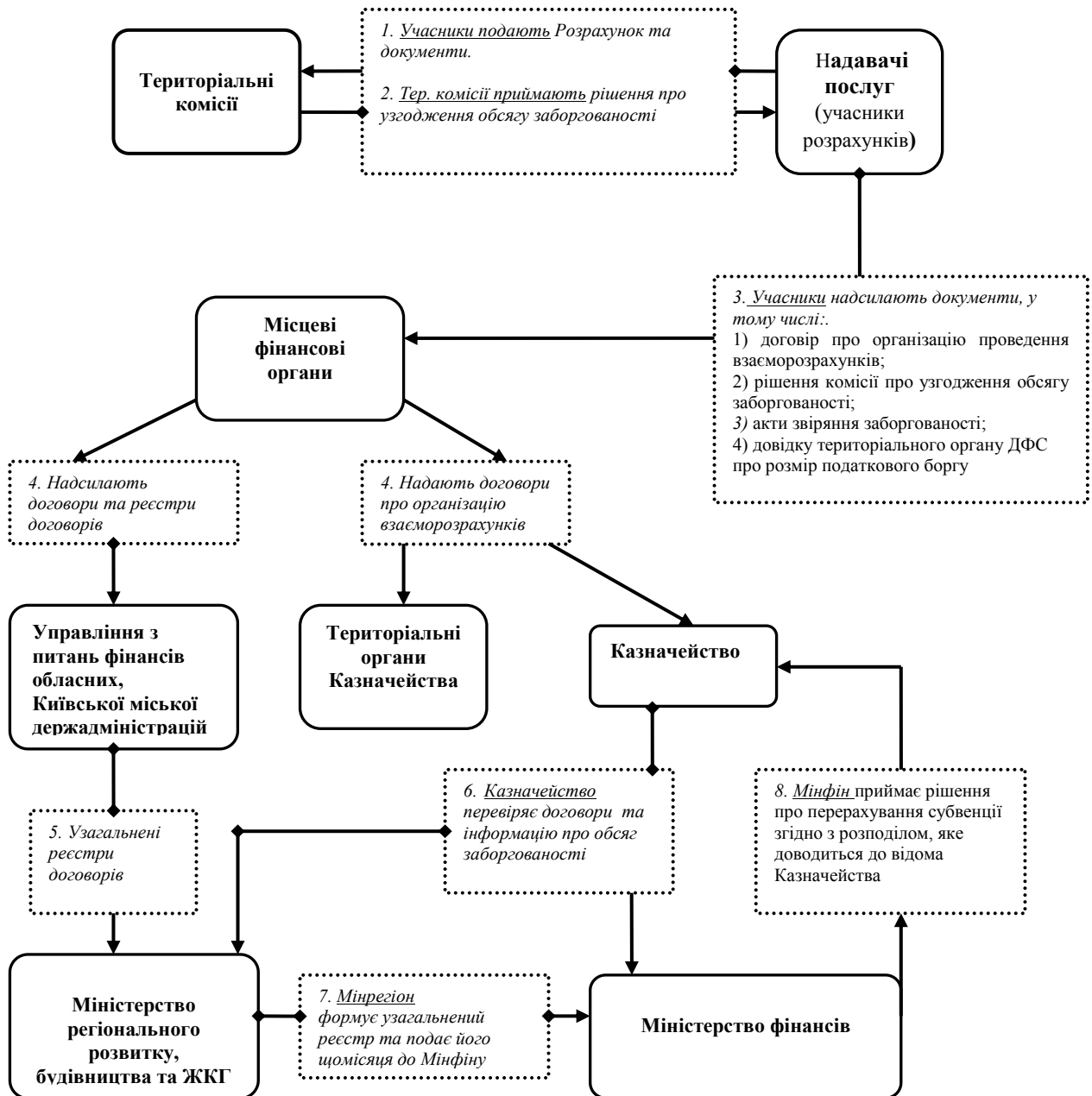
5. Оприлюднити Рішення Рахункової палати, результати його розгляду об'єктами аудиту та Звіт про результати аудиту на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

Член Рахункової палати

Г.Ю.Самусь

**Схема
прийняття Мінфіном рішення про обсяги проведення взаєморозрахунків
для погашення заборгованості з різниці в тарифах за рахунок субвенції у
2015 році (відповідно до Порядку та умов надання субвенції,
затвердженого постановою Уряду від 04.06.2015 №375)**

Орієнтовні обсяги заборгованості з різниці в тарифах та фактичні обсяги використання у 2014 році коштів субвенції на її погашення, за даними Мінрегіону

тис. грн

№ з/п	Адміністративно-територіальна одиниця	Заборгованість з різниці в тарифах станом на 01.01.2014 ¹⁾	Передбачено розписом державного бюджету на 2014 рік та розподілено постановою КМУ від 29.01.2014 № 30 (із змінами)	Різниця між розподіленим обсягом субвенції та обсягом заборгованості з різниці в тарифах	Передано Мінрегіоном реєстрів договорів до Мінфіну на оплату	Профінансовано (за даними Казначейства)	Обсяг невиконання бюджетної програми	Обсяг непрофінансованих договорів	Заборгованість з різниці в тарифах станом на 01.01.2015 ¹⁾
1	2	3	4	5 = гр. 4 - гр. 3	6	7	8 = гр. 7 - гр. 4	9 = гр. 7 - гр. 6	10
1	Вінницька обл.	288 714,0	346 587,4	57 873,4	214 720,9	214 528,5	-132 058,9	-192,4	234 278,0
2	Волинська обл.	155 264,0	227 580,1	72 316,1	221 542,9	221 542,9	-6 037,2	-	17 933,1
3	Дніпропетровська обл.	912 402,0	1 116 953,8	204 551,8	1 087 099,3	1 087 099,3	-29 854,5	-	205 915,2
4	Донецька обл.	2 635 888,2	1 262 095,4	-1 373 792,8	1 131 974,5	1 085 241,8	-176 853,6	-46 732,7	901 261,5
5	Житомирська обл.	166 397,5	227 262,2	60 864,7	215 752,9	215 007,8	-12 254,4	-745,1	33 592,8
6	Закарпатська обл.	23 490,3	29 399,4	5 909,1	21 940,8	21 940,8	-7 458,6	-	19 365,9
7	Запорізька обл.	189 126,2	321 833,8	132 707,6	296 325,5	293 325,5	-28 508,3	-3 000,0	79 154,4
8	Івано-Франківська обл.	225 473,9	150 704,2	-74 769,7	104 418,6	104 401,4	-4 302,8	-17,2	144 457,6
9	Київська обл.	328 181,6	434 945,8	106 764,2	430 784,8	430 443,6	-4 502,2	-341,2	142 610,4
10	Кіровоградська обл.	116 725,8	215 596,5	98 870,7	204 585,6	204 408,9	-11 187,6	-176,7	35 500,0
11	Луганська обл.	1 004 166,5	575 973,9	-428 192,6	230 354,2	225 640,8	-350 333,1	-4 713,4	456 563,6
12	Львівська обл.	343 741,0	555 351,8	211 610,8	469 497,6	469 338,0	-86 013,8	-159,6	215 018,4
13	Миколаївська обл.	110 090,1	153 893,4	43 803,3	143 412,0	143 412,0	-10 481,4	-	116 014,8
14	Одеська обл.	1 211 604,2	486 902,2	-724 702,0	464 388,9	458 587,1	-28 315,1	-5 801,7	670 500,0
15	Полтавська обл.	658 036,9	464 290,6	-193 746,3	387 494,5	387 494,5	-76 796,1	-	349 544,4
16	Рівненська обл.	266 302,4	404 243,3	137 940,9	223 277,6	223 208,3	-181 035,0	-69,2	146 179,6
17	Сумська обл.	253 304,6	239 309,1	-13 995,5	222 421,0	222 421,0	-16 888,1	-	129 622,1
18	Тернопільська обл.	105 187,4	140 279,2	35 091,8	134 682,9	134 682,9	-5 596,3	-	6 680,0
19	Харківська обл.	1 127 921,7	1 702 323,5	574 401,8	1 619 657,2	1 580 449,2	-121 874,3	-39 208,0	269 830,7
20	Херсонська обл.	163 289,4	169 144,1	5 854,7	165 553,4	165 553,4	-3 590,7	-	105 009,5
21	Хмельницька обл.	256 285,3	279 136,7	22 851,4	275 078,5	275 078,5	-4 058,2	-	76 032,9
22	Черкаська обл.	250 400,5	376 988,7	126 588,2	275 512,7	274 173,9	-102 814,8	-1 338,8	97 201,9
23	Чернівецька обл.	36 003,4	38 889,8	2 886,4	36 434,7	36 434,7	-2 455,1	-	9 505,7
24	Чернігівська обл.	198 568,9	276 710,3	78 141,4	276 366,9	276 366,9	-343,4	-	93 931,2
25	м. Київ	2 633 371,1	3 821 328,8	1 187 957,7	3 672 297,4	3 672 297,4	-149 031,4	-	210 375,9
	УСЬОГО	13 659 936,9	14 017 724,0	357 787,1	12 525 575,1	12 423 079,1	-1 594 644,9	-102 496,0	4 766 079,6

¹⁾ Дані Мінрегіону щодо заборгованості з різниці в тарифах є недостатньо обґрунтованими, оскільки відповідна інформація надається не усіма підприємствами - надавачами послуг, визначається розрахунково за відсутності ведення бухгалтерського обліку такої заборгованості.

Орієнтовні обсяги заборгованості з різниці в тарифах та фактичні обсяги використання у 2015 році коштів субвенції на її погашення, за даними Мінрегіону

тис. грн

№ з/п	Адміністративно-територіальна одиниця	Заборгованість з різниці в тарифах станом на 01.01.2015 ¹⁾	Передбачено розписом державного бюджету на 2015 рік та розподілено постановою КМУ від 04.06.2015 № 375 (із змінами)	Різниця між розподілим обсягом субвенції та обсягом заборгованості з різниці в тарифах	Передано Мінрегіоном ресстрів договорів до Мінфіну на оплату	Профінансовано (за даними Казначейства)	Обсяг невиконання бюджетної програми	Обсяг непрофінансованих договорів	Заборгованість з різниці в тарифах станом на 01.01.2016 ¹⁾ (оперативні дані)
1	2	3	4	5 = гр. 4 - гр. 3	6	7	8 = гр. 7 - гр. 4	9 = гр. 7 - гр. 6	10
1	Вінницька обл.	234 278,0	275 901,9	41 623,9	234 886,7	229 873,6	-46 028,3	-5 013,0	97 022,9
2	Волинська обл.	17 933,1	32 439,0	14 505,9	28 842,0	28 631,3	-3 807,7	-210,7	31 325,2
3	Дніпропетровська обл.	205 915,2	344 344,2	138 429,0	344 114,8	344 114,8	-229,4	-	18 026,4
4	Донецька обл.	901 261,5	1 277 934,5	376 673,0	1 244 877,8	1 240 591,4	-37 343,1	-4 286,4	680 328,3
5	Житомирська обл.	33 592,8	55 909,7	22 316,9	46 539,0	46 487,2	-9 422,5	-51,8	63 673,8
6	Закарпатська обл.	19 365,9	18 301,0	-1 064,9	18 191,1	18 191,1	-109,9	-	33 112,6
7	Запорізька обл.	79 154,4	124 015,4	44 861,0	124 015,4	115 937,4	-8 078,0	-8 078,0	185 212,3
8	Івано-Франківська обл.	144 457,6	129 580,7	-14 876,9	111 508,1	111 508,1	-18 072,6	-	80 066,9
9	Київська обл.	142 610,4	149 229,0	6 618,6	149 228,3	149 228,3	-0,7	-	158 094,2
10	Кіровоградська обл.	35 500,0	55 204,8	19 704,8	55 204,8	55 024,8	-180,0	-180,0	38 513,3
11	Луганська обл.	456 563,6	163 868,4	-292 695,2	78 113,3	78 113,3	-85 755,1	-	379 433,6
12	Львівська обл.	215 018,4	329 219,6	114 201,2	329 219,2	329 219,2	-0,4	-	125 926,2
13	Миколаївська обл.	116 014,8	107 856,1	-8 158,7	101 298,8	100 539,9	-7 316,2	-758,9	146 154,3
14	Одеська обл.	670 500,0	149 089,6	-521 410,4	148 811,2	148 663,3	-426,3	-147,9	729 505,8
15	Полтавська обл.	349 544,4	349 015,2	-529,2	323 915,1	75 868,5	-273 146,7	-248 046,6	407 468,5
16	Рівненська обл.	146 179,6	130 014,5	-16 165,1	63 422,5	55 237,2	-74 777,3	-8 185,3	158 945,7
17	Сумська обл.	129 622,1	132 952,6	3 330,5	112 053,8	100 090,1	-32 862,5	-11 963,7	146 666,7
18	Тернопільська обл.	6 680,0	37 675,8	30 995,8	37 675,7	37 675,7	-0,1	-	28 785,9
19	Харківська обл.	269 830,7	752 869,6	483 038,9	495 746,4	491 681,6	-261 188,0	-4 064,8	982 546,2
20	Херсонська обл.	105 009,5	44 978,0	-60 031,5	41 411,3	41 411,3	-3 566,7	-	129 730,3
21	Хмельницька обл.	76 032,9	126 355,6	50 322,7	126 355,5	123 169,2	-3 186,4	-3 186,4	88 369,0
22	Черкаська обл.	97 201,9	123 913,9	26 712,0	121 680,1	74 693,5	-49 220,4	-46 986,6	125 149,0
23	Чернівецька обл.	9 505,7	13 021,1	3 515,4	12 986,1	12 986,1	-35,0	-	20 284,5
24	Чернігівська обл.	93 931,2	90 286,3	-3 644,9	90 162,5	90 162,5	-123,8	-	71 389,3
25	м. Київ	210 375,9	586 023,5	375 647,6	586 023,5	586 023,5	-	-	799 264,0
	УСЬОГО:	4 766 082,6	5 600 000,0	833 917,4	5 026 282,9	4 685 122,9	-914 877,1	-341 160,1	5 724 995,0

¹⁾ Дані Мінрегіону щодо заборгованості з різниці в тарифах є недостатньо обґрунтованими, оскільки відповідна інформація надається не усіма підприємствами - надавачами послуг, визначається розрахунково за відсутності ведення бухгалтерського обліку такої заборгованості.